

1488. 5. Bjekić R., Rodić M., Aleksić M., Gašić D. Relationship between social competences of manager and leadership outcomes. *Ekonomika*. 2021. 67(2), 47–57. <https://doi.org/10.5937/ekonomika2102047B>. 6. Дуднева Ю.Е. Компетентність керівника як основа формування його іміджу. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://khntusg.com.ua/files/sbornik/vestnik_125/19.pdf7

УДК 330.3

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ

Лук'янчук Анна Вадимівна, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця⁴⁶

На стан економіки країни вказує рівень та якість життя населення. Показники якості життя населення є важливими показниками оцінки соціально-економічних наслідків проведених змін та ступеня соціальної напруженості у сучасному суспільстві. Поліпшення рівня життя населення є основним стратегічним завданням розвитку суспільства, що і визначає актуальність наукової статті.

Якість життя – це забезпеченість населення необхідними товарами і послугами, рівень досягнення ними споживання, задоволення розумних потреб. Слід зазначити, що “рівень життя населення” в широкому розумінні включає умови життя, умови праці та зайнятості, побуту та відпочинку, здоров'я, освіти, природного середовища проживання тощо [1].

Загалом сучасний ринок праці в Україні має такі характеристики: надмірна пропозиція праці перевищує попит; низька ціна робочої сили, невідповідність її реальній вартості; зменшення зайнятості в суспільному виробництві, зростання кількості безробітних; через стрімке зростання кількості прихованих безробітних частка офіційно зареєстрованих безробітних є низькою; наявність великої кількості нерегульованої зайнятості; зростання безробіття серед молоді; регіональний дисбаланс між наявністю та попитом на робочу силу; низька спеціалізація робочої сили, особливо регіональна мобільність; відсутність правових норм або недостатня ефективність організаційно-економічних механізмів регулювання трудових відносин; відтік розумів висококваліфікованих працівників [2].

Проте, якість соціального середовища залишає бажати кращого. Система охорони здоров'я зазнала серйозних випробувань через масові захворювання та зростання кількості хворих. Зниження очікуваної тривалості життя при народженні є ще одним важливим показником. Незважаючи на це, у останні роки спостерігається певний прогрес у сфері охорони здоров'я [4].

Моніторинг рівня доходів і цін на споживчі товари та послуги, що впливає на якісні характеристики життя людей, також є важливим для моніторингу соціальної та трудової сфер, що є основою для визначення доходів населення. За статистичними даними встановлено, що обсяг наявного доходу та реального наявного доходу населення постійно знижується з 126,9 % та 119,5 % у 2018 року до 119,5% та 109,2 % у 2022 року, у 2022 році основним джерелом прибутку населення є заробітна плата (45,5 %) та соціальні допомоги та інші поточні трансфери (32,5 %). Основними витратами населення у 2022 році були придбання товарів та послуг (88,5 %) [4].

Оскільки поняття якості життя є складним та має багато аспектів, важливо розглядати питання підвищення його рівня з різних категорій, які входять у це поняття. Економічне середовище життєдіяльності повинно зазнати значних змін. Оскільки наразі складно передбачити, яким буде становище після війни, варто розглянути шляхи покращення якості життя, які існують на даний момент.

⁴⁶ Науковий керівник - Мішина Світлана Володимирівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри соціальної економіки, ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Тому, до основних проблем низької якості життя населення України можливо віднести: велику кількість внутрішньо переміщених осіб; соціальну поляризацію; тіньову економіку; пенсійне забезпечення; невідповідність освіти ринку праці; наслідки війни.

До основних шляхів їх подолання відносяться: допомога малому і середньому бізнесу; налагодження взаємодії населення з державою; посилення контролю трудового законодавства; покращення умов соціальних гарантій; модернізація освіти; контроль безпеки на законодавчому рівні; особиста безпека населення; розвиток транспортного сполучення всередині держави та за її межами; подолання наслідків війни у всіх сферах життєдіяльності.

Для покращення економічних показників, слід активізувати діяльність державної політики у напрямку збільшення соціальної рівності у суспільстві. Особливу увагу слід приділити зменшенню соціальної нерівності, що існує в Україні. Одним з ефективних засобів урегулювання нерівності можуть бути податкові заходи, спрямовані на забезпечення більшої рівності у суспільстві.

Виходячи з аналізу існуючих проблем з урахуванням складної ситуації в Україні та можливих ризиків найбільш ефективними заходами підвищення якості життя населення України є:

допомога малому і середньому бізнесу, який відіграє ключову роль в економіці України, забезпечуючи близько 64% доданої вартості, 81,5% зайнятих працівників у суб'єктах господарювання та 37% податкових надходжень;

покращення умов соціальних гарантій, що відіграє ключову роль в соціальній сфері України особливо для внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та сімей у скрутних життєвих обставинах (СЖО).

Перелік використаних джерел:

1. Артеменко О. В., Артеменко В. Б. Аналіз впливу характеристик економічної політики держави на підвищення якості життя населення. Міжнародний науковий журнал «Грааль науки». 2021. № 4. С. 40–49. 2. Богданова Т. І. Якість життя населення – як мета політики соціально орієнтованої держави. Вісник соціально-економічних досліджень Одеського державного економічного університету. Одеса, 2009. № 37. С.8–15. 3. Статистичний щорічник України /за редакцією І. Є. Вернера. Київ, 2021. 453с. URL:https://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2021/zb/11/Yearbook_2020.pdf (дата звернення 14.05.2024). 4. Дем'яненко А. А. Механізм формування аналітичного забезпечення оцінювання безпеки людського розвитку. Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe, 2020. № 53 (1).– С. 9–15. 5. Пономаренко В. С., Кизим М. О., Узунов Ф. В. Рівень і якість життя населення України: Монографія. Харків: Видавничий Дім „ІНЖЕК”, 2003. 226 .

УДК 339.138:330(64)

Мартіянова Марина Павлівна, кен, доцент кафедри економіки підприємства та організації бізнесу Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Андрієнко Анна Денисівна, здобувач другого курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Мисик Ярослав Володимирович, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

МАРКЕТИНГ В ЦИРКУЛЯРНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Сталий розвиток суспільства вимагає впровадження сучасних підходів до економічної діяльності, серед яких дедалі більше уваги привертає концепція циркулярної економіки. Ця модель орієнтована на зменшення екологічного навантаження через оптимізацію технологій виробництва, раціональне використання ресурсів, ефективне управління відходами та перехід